

at om Lærerantallet er der Intet fastsat, og det vil blive det samme, hvad enten Fleertallets eller Mindretallets Forslag gaaer igjennem. Der vil være Sandsynlighed for, at Adjuncterne efterhaanden ville komme til at rykke op paa den højeste Adjunctgage og blive staaende der, naar de ikke kunne rykke op paa Overlærergage. Nu er imidlertid den yngste Overlærers Gage ikke større end den ældste Adjunctgage, og saaledes vil der, idetmindste i den første Tid af Avancementet, ikke være nogen Forskjel. Det er først, naar de have været Overlærere i 5, 10 eller 15 Aar, at Forskjellen indtræder; og, da det hele Tillæg er 200 Rd. første Gang, saa skønner man let, at dette ikke kan blive af nogen som helst økonomisk Betydning. Jeg er fuldkommen overbevist om, at den hele Differenti ikke kan opløbe til 1,000 Rd. hvert Aar. Dernæst har den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 2den Valgfreds (Alberti) gjort en Bemærkning, som allerede er bleven belyst af den høitærede Minister; men jeg skal dog endnu tilføje et Par Ord i den Anledning. Han har nemlig udeladt sig med, at det var de philologiske og polytechniske Candidater, der havde lyst til at have nogle flere Overlæreropposter. I den Henseende maa jeg for det Første gjøre opmærksom paa, at de polytechniske Candidater, som saadanne, ikke udelukkende have Adgang til at blive Overlærere; thi de concurrere, forsaavidt de ville gaae ind i Lærersaget, med Mænd, som ikke have underkastet sig denne Examen, men som ved Universitetet have vist sig kvalificerede paa anden Maade. Altsaa deri er for det Første Noget, som ikke er ganske correct. For det Andet maa man erindre, at, idet vi forøge Antallet af Overlæreropposterne, forøge vi ogsaa Antallet af dem, som ere kvalificerede til at indtræde i disse Poster, saa at Forholdet egentlig bliver ganske det samme for de philologiske og polytechniske Candidaters Bedkommende, og, naar dette er Tilfældet, saa forekommer det mig egentlig uforsvarligt at fremsætte en saadan Paastand imod Folk, som staae ganske sagesløse og fuldkommen udenfor hele denne

Sag. Den samme ærede Rigsdagsmand indhæder, at der tidligere kun var 1 Overlærer ved hver Skole, og at det var tilstrækkeligt til Undervisningens Løb. Ja, det er meget muligt, at det var tilstrækkeligt; men jeg tror ikke, at det noget Sted er bevist. Det vil vistnok være Mange her i Salen velbekendt, at Undervisningen ved de lærde Skoler forhen har været besørget saa som saa, — og hvorfor? Fordi Lærersstillingen var daarligt aflagt, fordi der var daarlig Udbygning til Fremme; og, selv om saa var, at dette Forhold passede paa de ældre Tider, saa kan det ikke længer passe paa vor Tid, og det af den Grund, at der for Tiden hviler langt større Ansvar paa Lærerne ved de lærde Skoler, idet Afgangsexamen nu — vistnok med Urette — er bleven henlagt til disse Skoler, medens den tidligere holdtes her ved Universitetet. Dette forekommer mig at være i høj Grad vigtigt og væsentligt at forandre Sagens Stilling. (Frølund: Ansvar er blevet mindre!). Naar den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 5te Valgfreds (Frølund) siger, at Ansvar er blevet mindre, saa ligger det vistnok i en urigtig Opfattelse af disse Mænds Stilling; thi for det Første maa dog Arbejdet derved være blevet forøget, idet en Examen skal afholdes, og det en strengere end forhen, og dernæst maa jo Ansvar nødvendigvis blive større for den Lærer, der samvittighedsfuldt vil virke i sit Kald og ikke tage sig sine Pligter let, og jeg tror ikke, at man her i Tinget er berettiget til at forudsætte, at disse Embedsmænd mere end andre Embedsmænd eller Embedsmænd overhovedet ikke ville stræbe efter tilfredsstillende at varetage deres Pligter. Jeg skal desuden tillade mig at gjøre opmærksom paa, at det Argument, der er hentet derfra, at der forhen kun har været een Overlærer ved hver Skole, releverer Intet i en Lov om Forbedring af Lærernes Stilling; thi, naar det er anerkjendt, at en Udvidelse af Overlærerantallet i Forhold til Antallet af Adjuncterne er hensigtsmæssig, saa maa det først bevises, at en saadan Forandring er skadelig eller fordærvelig, inden man derpaa kan støtte noget Argument.